GRAMATYKA · CZASOWNIKI

Czasowniki w angielskim: wiadomości wstępne

Igor Zadrużyński

Opublikowano 3 listopada 2026 · aktualizacja 19 listopada 2026

O LEKCJI

Prawie każde angielskie zdanie stoi na czasowniku. Zanim zaczniemy poznawać czasy gramatyczne, warto poznać kilka zasad, które wracają potem na każdym kroku: jakie są rodzaje i formy czasowników, czym różni się strona czynna od biernej, jak tworzy się formy skrócone, jak budujemy pytania i krótkie odpowiedzi i czym są słynne question tags.

SŁOWA KLUCZOWE: Gramatyka, Czasowniki

Wersja online z ćwiczeniami i nagraniami wymowy

SPIS TREŚCI

1. Trzy rodzaje czasowników 2
2. Formy czasownika 3
3. Formy skrócone (contracted forms) 6
4. Jak zbudować pytanie 8
5. Krótkie odpowiedzi 9
6. Question tags – „prawda?", „nie?", „czyż nie?" 9
7. Tagi w tej samej formie i pytania-reakcje 11
8. „Ja też" i „ja też nie": so i neither 12

Źródła i dalsza lektura 13

Ta lekcja otwiera dział **Gramatyka**.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/

1. Trzy rodzaje czasowników

Angielskie czasowniki (*verbs*) dzielimy na trzy grupy. Ten podział przyda się w każdej kolejnej lekcji, bo od niego zależy, jak zbudujesz pytanie i przeczenie.

Czasowniki posiłkowe podstawowe (*primary auxiliary verbs*)

Są tylko trzy: **be**, **have** i **do**. Same w sobie nie niosą tu żadnego znaczenia – „pomagają" zbudować czas gramatyczny, pytanie albo przeczenie.

PRZYKŁADY

- **She is reading a book.**
  Ona czyta książkę (właśnie teraz) – be tworzy czas Present Continuous.
- **We have finished our homework.**
  Skończyliśmy zadanie domowe – have tworzy czas Present Perfect.
- **I don't like Mondays.**
  Nie lubię poniedziałków – do tworzy przeczenie w Present Simple.

> DO ZAPAMIĘTANIA
>
> Te same słowa mogą być też zwykłymi czasownikami: *I **have** a cat* (mam kota), *I **do** my homework* (odrabiam lekcje). Posiłkowe są tylko wtedy, gdy pomagają innemu czasownikowi.

Wiele podręczników i stron do nauki dopisuje do tej grupy także **will**, bo pomaga zbudować czas przyszły: *I **will** call you tomorrow.* Ściśle biorąc *will* jest jednak czasownikiem modalnym – zachowuje się tak jak *can* czy *must* – dlatego znajdziesz je w następnej grupie.

Ściśle biorąc, czasowniki modalne też są posiłkowe: gramatyki dzielą czasowniki posiłkowe na podstawowe (*primary auxiliaries*: *be, have, do*) i modalne (*modal auxiliaries*). Ponieważ zachowują się inaczej, omawiamy je osobno.

Czasowniki modalne (*modal verbs*)

Zmieniają znaczenie czasownika, który stoi po nich: dodają możliwość, umiejętność, obowiązek, radę albo pozwolenie. Należą do nich:

`can` `could` `may` `might` `must` `ought to` `shall` `should` `will` `would`

PRZYKŁADY

- **I go to the cinema.**
  Chodzę do kina.
- **I might go to the cinema.**
  Może pójdę do kina.
- **I should go to the cinema.**
  Powinienem iść do kina.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/

> **DO ZAPAMIĘTANIA**
>
> Czasowniki modalne **nie dostają końcówek**: w 3. osobie liczby pojedynczej mówimy *she* ***can***, a nie *she cans*. Po nich stoi bezokolicznik **bez** *to*: *He* ***must go***, a nie *He must to go* (wyjątkiem jest *ought to*).

Czasem jak modalne zachowują się też *need*, *dare* i *used to* – gramatyki nazywają je czasownikami półmodalnymi (*semi-modals*). Każdemu z nich poświęcimy osobną lekcję.

Czasowniki zwykłe (*ordinary* albo *main verbs*)

To wszystkie pozostałe – te, które niosą właściwe znaczenie: *to go* (iść), *to take* (brać), *to read* (czytać), *to swim* (pływać).

Szczególną grupą zwykłych czasowników są **czasowniki frazowe** (*phrasal verbs*): czasownik + przyimek albo partykuła (czasem obie naraz). Razem tworzą nowe znaczenie, często zupełnie inne niż każda z części osobno.

PRZYKŁADY

- She **gave up** after the first set.
  Poddała się po pierwszym secie (give – dawać, give up – poddać się, zrezygnować).
- Could you **look after** my cat this weekend?
  Zaopiekujesz się moim kotem w ten weekend?
- The plane **took off** half an hour late.
  Samolot wystartował z półgodzinnym opóźnieniem.

Ściśle biorąc, *look after* to czasownik przyimkowy (*prepositional verb*): przyimek zawsze stoi przed dopełnieniem (*look after my cat*, a nie *look my cat after*). Językoznawcy odróżniają takie czasowniki od frazowych w wąskim sensie, jak *give up* czy *take off*, ale w materiałach do nauki nazwa *phrasal verbs* zwykle obejmuje oba typy i tak też będziemy jej używać (Huddleston, Pullum, 2002).

Czasowników frazowych są tysiące, a Brytyjczycy używają ich na każdym kroku, zwłaszcza w mowie potocznej. Poświęcimy im osobny dział.

RODZAJ	PRZYKŁADY	DO CZEGO SŁUŻY
posiłkowe podstawowe	be, have, do	budują czasy, pytania i przeczenia
modalne (też posiłkowe)	can, must, should, might…	dodają odcień znaczenia: mogę, muszę, powinienem…
zwykłe	go, take, read, swim…	mówią, co się dzieje
frazowe (odmiana zwykłych)	give up, look after, take off…	czasownik + przyimek / partykuła = nowe znaczenie

2. Formy czasownika

Bezokolicznik (*infinitive*) to podstawowa forma czasownika – ta, którą znajdziesz w słowniku. Nazywa samą czynność i nie mówi, kto ją wykonuje ani kiedy; po polsku odpowiadają mu formy typu *pracować*, *czytać*, *iść*. W angielskim występuje z *to* (*to work* – bezokolicznik pełny) albo bez niego (*work* – tzw. „goły" bezokolicznik, *bare infinitive*, np. po czasownikach modalnych: *I can work*).

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/

Pięć form, które trzeba znać

W porównaniu z polskim angielski czasownik odmienia się bardzo skromnie. W czasie teraźniejszym zmienia się tylko w 3. osobie liczby pojedynczej (*I work, you work, she work**s***), podczas gdy polskie *pracować* ma w samym czasie teraźniejszym sześć różnych form: *pracuję, pracujesz, pracuje, pracujemy, pracujecie, pracują*. Za to od kilku form zależy cała dalsza gramatyka:

FORMA	REGULARNY *WORK*	NIEREGU-LARNY *GO*	NIEREGU-LARNY *EAT*	DO CZEGO SŁUŻY
forma podstawowa (bez-okolicznik bez *to*)	work	go	eat	Present Simple (*I work*), po modalnych i po *do / does / did*
3. osoba liczby pojedynczej (Present Simple)	work**s**	go**es**	eat**s**	po *he, she, it* w Present Simple
forma z *-ing*	work**ing**	go**ing**	eat**ing**	czasy ciągłe (*Continuous*), imiesłów
II forma (*Past Simple*)	work**ed**	**went**	**ate**	czas Past Simple
III forma (*Past Participle*)	work**ed**	**gone**	**eaten**	czasy Perfect, strona bierna

DO ZAPAMIĘTANIA

Końcówkę **-es** zamiast *-s* dostają czasowniki zakończone na *-s, -ss, -sh, -ch, -x* i *-z*: *she watch**es**, it fix**es***. Z czasowników zakończonych na *-o* końcówkę **-es** mają przede wszystkim *go* i *do* (*he go**es**, she do**es***) oraz kilka rzadszych, np. *echo* ↣ *echo**es***, *veto* ↣ *veto**es***. Czasowniki zakończone na samogłoskę + *o* dostają samo *-s* (*radio* ↣ *radio**s***, *video* ↣ *video**s***). Końcowe *-y* po spółgłosce zmienia się w **-ies** (*study* ↣ *stud**ies***), ale po samogłosce zostaje (*play* ↣ *play**s***).

Bezokoliczniki i imiesłowy

Oprócz form, z których budujemy czasy gramatyczne, każdy czasownik ma kilka form bezosobowych – takich, które nie zmieniają się w zależności od tego, kto wykonuje czynność. Na razie wystarczy je rozpoznawać; w kolejnych lekcjach zobaczysz je w działaniu. Wszystkie pokazuję na regularnym czasowniku *to watch* (oglądać).

FORMA	JAK WYGLĄDA	PRZYKŁAD W ZDANIU	PO POLSKU MNIEJ WIĘCEJ
bezokolicznik (*infinitive*)	to watch	I want to watch the match.	oglądać
bezokolicznik ciągły	to be watching	She seems to be watching TV.	być w trakcie oglądania
bezokolicznik dokonany (*perfect*)	to have watched	I'm glad to have watched it.	(cieszę się, że) obejrzałem
bezokolicznik dokonany ciągły	to have been watching	They seem to have been watching for hours.	(chyba) oglądają od godzin
bezokolicznik bierny	to be watched	This film needs to be watched twice.	być oglądanym
bezokolicznik bierny dokonany	to have been watched	The video seems to have been watched a million times.	(chyba) został obejrzany

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/

FORMA	JAK WYGLĄDA	PRZYKŁAD W ZDANIU	PO POLSKU MNIEJ WIĘCEJ
imiesłów z *-ing* (*present participle*)	watching	I fell asleep watching TV.	oglądając
imiesłów dokonany (*perfect participle*)	having watched	Having watched the film, we went home.	obejrzawszy
III forma (*past participle*)	watched	The match was watched by millions.	oglądany, obejrzany

Strona czynna i strona bierna

Strona czynna (*Active Voice*) skupia się na wykonawcy czynności, natomiast **strona bierna** (*Passive Voice*) akcentuje samą czynność lub jej odbiorcę – zwłaszcza wtedy, gdy wykonawca jest nieznany albo nieistotny. Dwa wiersze tabeli z *be watched* to właśnie formy bierne: film *jest oglądany*, a nie sam ogląda.

be (w odpowiednim czasie) + **past participle** (III forma)

PRZYKŁADY

- Millions of people **watched** the final.
  Miliony ludzi oglądały finał. (strona czynna – ważne, kto oglądał)
- The final **was watched** by millions.
  Finał był oglądany przez miliony. (strona bierna – ważny jest finał)
- My bike **has been stolen**.
  Ukradziono mi rower. (nie wiadomo, kto to zrobił)

Zwróć uwagę na ostatnie zdanie: tam, gdzie angielski sięga po stronę bierną, polski często woli formę bezosobową (*ukradziono*, *mówi się*) albo zwrot z *się*. Stronie biernej poświęcimy osobną lekcję.

REGUŁA

Przeczenie form bezosobowych

Standardowo **not** stawiamy na początku: *I decided **not to watch** the news. **Not having watched** the film, I couldn't join the conversation.*

W swobodnym angielskim usłyszysz też *to not watch* (tzw. rozdzielony bezokolicznik). Dziś jest powszechnie akceptowany, ale w wypracowaniach i na egzaminach bezpieczniej pisać *not to watch*.

Regularne i nieregularne

Przy czasie przeszłym i trzeciej formie (*Past Participle*) czasowniki dzielą się na **regularne**, które dostają końcówkę *-ed* (*watch – watched – watched*), i **nieregularne**, których formy trzeba zapamiętać (*go – went – gone*). Zajmiemy się nimi przy czasach Past Simple i Present Perfect, a wszystkie najczęstsze znajdziesz w osobnym wpisie: tabela czasowników nieregularnych[1].

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/

Formy a czasy gramatyczne

Z tych kilku form i czasowników posiłkowych budujemy **czasy gramatyczne**. Szkolne gramatyki liczą ich dwanaście: trzy płaszczyzny czasowe (teraźniejsza, przeszła i przyszła) w czterech odmianach – *Simple*, *Continuous*, *Perfect* i *Perfect Continuous*. Każdemu poświęcimy osobną lekcję; na razie wystarczy zobaczyć, jak z tych samych klocków powstaje cały system.

	SIMPLE	CONTINUOUS	PERFECT	PERFECT CONTINUOUS
teraźniejsze (*Present*)	I work	I am work**ing**	I have work**ed**	I have been work**ing**
przeszłe (*Past*)	I work**ed**	I was work**ing**	I had work**ed**	I had been work**ing**
przyszłe (*Future*)	I will work	I will be work**ing**	I will have work**ed**	I will have been work**ing**

W pytaniach i przeczeniach dwóch najprostszych czasów, Present Simple i Past Simple, nie ma czasownika posiłkowego, który można by przestawić – dlatego wstawiamy *do* / *does* (teraźniejszy) albo *did* (przeszły). Więcej o tym w punkcie 4.

> **CIEKAWOSTKA: ILE NAPRAWDĘ JEST CZASÓW?**
>
> Językoznawcy liczą inaczej niż podręczniki. Czas w ścisłym sensie to forma samego czasownika, a angielski czasownik ma tylko dwie takie formy: teraźniejszą (*work, works*) i przeszłą (*worked*). Dlatego gramatyki naukowe mówią, że angielski ma **dwa czasy** w ścisłym sensie. Różnią się w tym, jak nazywają resztę. Według Quirka i współautorów *Continuous* i *Perfect* to aspekty (Quirk i in., 1985). Huddleston i Pullum traktują jako aspekt tylko *Continuous* (u nich *progressive*), a *Perfect* nazywają czasem wtórnym (*secondary tense*), w odróżnieniu od podstawowego: teraźniejszego i przeszłego (Huddleston, Pullum, 2002; Huddleston, Pullum, Reynolds, 2021). Zgodni są co do przyszłości: wyraża się ją czasownikiem modalnym *will* albo innymi konstrukcjami, np. *be going to*. Szkolna tabela dwunastu czasów nie jest błędem – to po prostu wygodniejszy do nauki sposób liczenia.

3. Formy skrócone (*contracted forms*)

W mowie i w swobodnym piśmie (wiadomości, listy do znajomych) czasowniki posiłkowe i modalne łączą się z wcześniejszym słowem. Apostrof zastępuje opuszczone litery. W tekstach bardzo oficjalnych używa się raczej form pełnych.

Zdania twierdzące

FORMA PEŁNA	SKRÓT	UWAGI
I am	I'm	
you are / we are / they are	you're / we're / they're	
he is / she is / it is	he's / she's / it's	*'s* może też znaczyć *has*
I have / we have	I've / we've	
he has / she has	he's / she's	jak wyżej – *is* albo *has*
I had	I'd	*'d* może też znaczyć *would*

FORMA PEŁNA	SKRÓT	UWAGI
I will	I'll	
I would	I'd	jak wyżej – *had* albo *would*

REGUŁA

Skąd wiadomo, co znaczy 's albo 'd?

Z tego, co stoi dalej. Po *has* i *had* w konstrukcjach Perfect występuje III forma czasownika. Po *is* może wystąpić forma z *-ing*, przymiotnik, rzeczownik lub wyrażenie przyimkowe. Po *would* występuje bezokolicznik bez *to*.

PRZYKŁADY

- **She's working.**
  = *She **is** working. (Ona pracuje.)*
- **She's worked here for years.**
  = *She **has** worked here for years. (Pracuje tu od lat.)*
- **I'd like some tea.**
  = *I **would** like some tea. (Napiłbym się herbaty.)*
- **I'd never seen snow before.**
  = *I **had** never seen snow before. (Nigdy wcześniej nie widziałem śniegu.)*

Zdania przeczące

FORMA PEŁNA	SKRÓT	UWAGI
I am not	I'm not	nie ma skrótu „amn't"
he is not	he isn't / he's not	obie formy poprawne
you are not	you aren't / you're not	obie formy poprawne
I have not	I haven't / I've not	
he has not	he hasn't	
I had not	I hadn't	
I do not / he does not	I don't / he doesn't	
I did not	I didn't	
I will not	I won't	uwaga na zmianę samogłoski: *won't* /wəʊnt/
I would not	I wouldn't	
I shall not	I shan't	brytyjskie, dziś rzadkie i dość staroświeckie
I should not	I shouldn't	

Wymowę rzadszych skrótów warto sprawdzić: won't /wəʊnt/ brzmi inaczej niż want /wɒnt/.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/

4. Jak zbudować pytanie

> **REGUŁA**
>
> Pytanie tworzymy przez **inwersję**: czasownik posiłkowy albo modalny przechodzi **przed podmiot**. Tak samo zachowuje się *be*, także wtedy, gdy jest jedynym czasownikiem w zdaniu. Jeśli w zdaniu twierdzącym nie ma czasownika posiłkowego, modalnego ani *be*, wstawiamy *do / does / did*. Ten sam szyk pojawia się też w zdaniach twierdzących po słowach przeczących (*Never have I seen…*) – o tym w lekcji o inwersji[2].

PRZYKŁADY

- You **have** had lunch. ↣ **Have** you had lunch?
  Jadłeś obiad?
- She **is** tired. ↣ **Is** she tired?
  Czy ona jest zmęczona?
- She **can** swim. ↣ **Can** she swim?
  Czy ona umie pływać?
- They live in York. ↣ **Do** they live in York?
  Czy oni mieszkają w Yorku?

Kiedy inwersji nie ma

a) **Pytania o podmiot** – gdy pytamy właśnie o to, *kto* albo *co* wykonało czynność. Wtedy szyk zostaje taki jak w zdaniu twierdzącym i nie dodajemy *do / did*.

PRZYKŁADY

- Who **broke** the window?
  Kto wybił szybę?
- What **happened** at school?
  Co się stało w szkole?

b) **Mowa zależna** – gdy relacjonujemy czyjeś pytanie, zdanie jest już zwykłym zdaniem twierdzącym.

PRZYKŁADY

- She asked where we **had parked**.
  Zapytała, gdzie zaparkowaliśmy.

c) **Pytania pośrednie** – po grzecznych wstępach typu *Do you know…?*, *Could you tell me…?*, *I wonder…*, *I'd like to know…* pytanie właściwe już się nie odwraca.

PRZYKŁADY

- Do you know where the station **is**?
  Wie pan, gdzie jest dworzec?

- **Could you tell me what time the shop opens?**
  Czy może mi pan powiedzieć, o której otwierają sklep?

TYPOWY BŁĄD

✗ ~~Do you know where is the station?~~

✓ **Do you know where the station is?**

To jeden z najczęstszych błędów Polaków. Pytaniem jest już *Do you know...?*, więc dalej mówimy zwykłym szykiem: podmiot, potem czasownik.

5. Krótkie odpowiedzi

Na pytanie *tak/nie* można odpowiedzieć samym *Yes* albo *No*. To poprawne, ale w niektórych sytuacjach brzmi dość oschle, zależnie od intonacji i od tego, z kim rozmawiamy. Dlatego Anglicy często rozwijają odpowiedź, powtarzając czasownik posiłkowy, modalny albo *be* z pytania.

DIALOG

A: Do you play the guitar?
B: Yes, I do. / No, I don't.
A: Have you ever been to Scotland?
B: Yes, I have. / No, I haven't.
A: Can your sister drive?
B: Yes, she can. / No, she can't.

TYPOWY BŁĄD

✗ ~~Yes, I've. / Yes, I'm.~~

✓ **Yes, I have. / Yes, I am.**

W krótkiej odpowiedzi twierdzącej czasownik stoi na końcu i musi być w pełnej formie. Skracamy tylko przeczenia: *No, I haven't. No, I'm not.*

6. Question tags – „prawda?", „nie?", „czyż nie?"

Question tags to krótkie pytania doklejane na końcu zdania. Używamy ich, gdy chcemy, żeby rozmówca potwierdził to, co mówimy, albo żeby rozmowa brzmiała mniej sztywno. Po polsku odpowiadają im słowa *prawda?*, *nie?*, *tak?*, *czyż nie?*.

Polakom sprawiają kłopot, bo zamiast jednego „prawda?" angielski ma dziesiątki wariantów: tag zależy od czasu, osoby, liczby i od tego, czy zdanie jest twierdzące, czy przeczące.

czasownik posiłkowy / modalny + **zaimek osobowy** + ?

REGUŁA

Zasada przeciwieństwa

Po zdaniu **twierdzącym** dajemy tag **przeczący**, a po zdaniu **przeczącym** – tag **twierdzący**. Czasownik w tagu to ten sam posiłkowy lub modalny, który jest w zdaniu, albo *be*, jeśli to on jest czasownikiem głównym (*You're tired, aren't you?*). Jeśli zdanie ma inny czasownik główny w Present Simple albo Past Simple, używamy *do / does / did*.

ZDANIE	CZASOWNIK W ZDANIU	TAG
You're tired,	*are* (twierdzące)	aren't you?
She has finished,	*has* (twierdzące)	hasn't she?
They can't swim,	*can* (przeczące)	can they?
You like tea,	brak posiłkowego → *do*	don't you?
He didn't call,	*did* (przeczące)	did he?

PRZYKŁADY

- She speaks German, **doesn't she**?
  Ona mówi po niemiecku, prawda?
- They missed the bus, **didn't they**?
  Spóźnili się na autobus, nie?
- You can't come tomorrow, **can you**?
  Nie możesz przyjść jutro, prawda?
- He hasn't called yet, **has he**?
  Jeszcze nie dzwonił, prawda?

Przypadki szczególne

SYTUACJA	TAG	PRZYKŁAD
po *I am*	aren't I?	I'm next, aren't I?
tryb rozkazujący	will you? / would you? / can you? / could you?	Pass me the salt, would you?
przeczący tryb rozkazujący	will you?	Don't forget, will you?
propozycja z *Let's*	shall we?	Let's start, shall we?
słowa przeczące: *no, nothing, nobody, never, hardly*	twierdzący	She never complains, does she?
***somebody, everybody, nobody* (i formy z *-one*)**	… they?	Everybody was there, weren't they?
something, everything, nothing, anything	… it?	Nothing is broken, is it?
this / that	… it?	This is your bag, isn't it?

SYTUACJA	TAG	PRZYKŁAD
there is / there are	… there?	There's a chemist nearby, isn't there?

DO ZAPAMIĘTANIA

Zdanie z *nobody* albo *nothing* jest przeczące, choć nie ma w nim *not*. Dlatego tag jest twierdzący: *Nobody phoned,* ***did they****?*

Intonacja zmienia znaczenie

Ten sam tag można powiedzieć na dwa sposoby. Gdy głos **opada**, jesteśmy prawie pewni i tylko szukamy potwierdzenia (*prawda, że tak?*). Gdy głos **wznosi się**, naprawdę nie wiemy i pytamy (*czy aby na pewno?*). Posłuchaj zdania i spróbuj powiedzieć je na oba sposoby:

It's a lovely day, isn't it?

CIEKAWOSTKA: INNIT?

Wystarczy chwila w Londynie, żeby usłyszeć *innit?* – potoczne, ściągnięte *isn't it?*. Tradycyjnie mówi się tak tam, gdzie gramatyka i tak wymaga *isn't it*:

It's freezing today, innit?

Wielu młodych Londyńczyków, zwłaszcza w wielokulturowych dzielnicach, używa jednak *innit* jako tagu „do wszystkiego", bez względu na osobę i czas zdania. Badania nagrań londyńskiej mowy pokazują, że ten zwyczaj wciąż się szerzy i że *innit* powstało właśnie ze ściągnięcia *isn't it* (Pichler, 2021):

You're coming tonight, innit?

W rozmowie z kolegami z Londynu – śmiało. W wypracowaniu i na egzaminie – tylko poprawny tag: *You're coming tonight,* ***aren't you****?*

7. Tagi w tej samej formie i pytania-reakcje

Czasem tag ma **tę samą formę** co zdanie (twierdzące + twierdzący). Nie prosimy wtedy o potwierdzenie, tylko okazujemy zainteresowanie, zdziwienie albo powtarzamy to, czego się właśnie dowiedzieliśmy.

PRZYKŁADY

- **So you're a teacher, are you?**
  A więc jest pan nauczycielem? (Właśnie się tego dowiedziałem.)

Podobnie działają krótkie **pytania-reakcje** (*reply questions*) – odpowiadamy nimi na czyjeś zdanie, żeby pokazać, że słuchamy. Po zdaniu przeczącym pytanie-reakcja jest przeczące.

DIALOG

A: I've just won a competition.

B: Have you? That's great!

A: I don't eat meat.

B: Don't you? Since when?

Gramatyki różnie nazywają te konstrukcje (*comment tags*, *same-way tags*, *reply questions*), ale zasada budowy jest ta sama: czasownik posiłkowy + zaimek.

8. „Ja też" i „ja też nie": *so* i *neither*

Gdy zgadzamy się z rozmówcą, nie powtarzamy całego zdania. Wystarczy krótki zwrot z czasownikiem posiłkowym albo modalnym.

- Po zdaniu **twierdzącym**: **so** + czasownik posiłkowy + podmiot (*ja też*).
- Po zdaniu **przeczącym**: **neither** (albo **nor**) + czasownik posiłkowy + podmiot (*ja też nie*).

Czasownik dobieramy do zdania rozmówcy, tak jak w *question tags*: *am* po *I'm*, *have* po *I've*, *can* po *I can*, a *do* / *did* tam, gdzie posiłkowego nie było.

DIALOG

A: I'm hungry.

B: So am I.

A: I can't find my keys.

B: Neither can I.

A: I love football.

B: So do I.

Gdy się **nie zgadzamy**, mówimy podmiot + czasownik posiłkowy w formie przeciwnej, często z *But* albo *Oh* na początku.

ROZMÓWCA MÓWI	JA TEŻ / JA TEŻ NIE	A JA NIE / A JA TAK
I'm cold.	So am I.	I'm not.
I'm not cold.	Neither am I.	I am.
I can ski.	So can I.	I can't.
I can't ski.	Neither can I.	I can.
I like jazz.	So do I.	I don't.
I don't like jazz.	Neither do I.	I do.

W luźnej rozmowie usłyszysz też prostsze *Me too* (ja też) i *Me neither* (ja też nie). Są poprawne, ale na egzaminie lepiej pokazać pełne formy.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/

TYPOWY BŁĄD

✗ ~~– I don't like spiders. – So do I.~~

✓ **– I don't like spiders. – Neither do I.**

Po zdaniu przeczącym *so* znaczyłoby, że lubisz pająki – czyli nie zgadzasz się, choć chciałeś się zgodzić.

DO ZAPAMIĘTANIA

Najważniejsze z tej lekcji

- Czasowniki są posiłkowe podstawowe (*be, have, do*), modalne (*can, must, should…*; też posiłkowe) i zwykłe; wśród zwykłych są frazowe (*give up, look after*).
- Modalne nie dostają *-s* (*she can*) i łączą się z bezokolicznikiem bez *to*.
- Bezokolicznik to forma słownikowa: *to work* albo *work*.
- Pięć form: *work – works – working – worked – worked*; nieregularne mają własne II i III formy (*go – went – gone*).
- Strona czynna – ważny wykonawca; strona bierna (*be* + III forma) – ważna czynność albo jej odbiorca.
- Przeczenie bezokolicznika i imiesłowu: *not* na początku – *not to watch*.
- *'s* = *is* albo *has*, *'d* = *had* albo *would*; rozstrzyga to, co stoi dalej.
- Pytanie: czasownik posiłkowy przed podmiotem – ale nie w pytaniach o podmiot, w mowie zależnej i po *Do you know…?*
- Krótka odpowiedź twierdząca bez skrótu: *Yes, I have.*
- Question tag: forma przeciwna do zdania; *aren't I?*, *shall we?*, *nobody* ↣ *they*, *nothing* ↣ *it*.
- *So do I* – ja też; *Neither do I* – ja też nie.

DLA NAUCZYCIELA

Question tags dobrze ćwiczyć na głos, a nie tylko na papierze: uczniowie zgadują fakty o sobie nawzajem (*You've got a dog, haven't you?*), a odpytywany odpowiada krótką odpowiedzią. Przy okazji ćwiczą intonację: opadającą, gdy są pewni, i wznoszącą, gdy naprawdę pytają.

Źródła i dalsza lektura

- Paciorek J., *Wielka gramatyka języka angielskiego*, Wydawnictwo GREG, Kraków 2024.
- ang.pl, *Czasowniki w języku angielskim*, https://www.ang.pl/gramatyka/czasowniki [dostęp: 4.11.2026].
- Dobra Gramatyka, *Czasowniki w języku angielskim*, https://dobragramatyka.pl/czasowniki-angielskie [dostęp: 4.11.2026].
- Hello Angielski, *Czasowniki angielskie, wymowa i ćwiczenia*, https://www.helloangielski.pl/rozmowki/podstawowe-czasowniki-angielskie/ [dostęp: 4.11.2026].
- Speak Up, *Czasowniki angielskie: rodzaje i odmiana*, https://www.speak-up.pl/czasowniki-angielski [dostęp: 4.11.2026].
- Swan M., *Practical English Usage*, wyd. 4, Oxford University Press, Oxford 2016 – hasła o czasownikach posiłkowych, formach skróconych, krótkich odpowiedziach i *question tags*.

CC BY-NC 4.0 · zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/

- Murphy R., *English Grammar in Use*, wyd. 5, Cambridge University Press, Cambridge 2019 – rozdziały o pytaniach, pytaniach pośrednich, krótkich odpowiedziach i *question tags*.
- Huddleston R., Pullum G.K., *The Cambridge Grammar of the English Language*, Cambridge University Press, Cambridge 2002 – rozdział o czasie i aspekcie.
- Huddleston R., Pullum G.K., Reynolds B., *A Student's Introduction to English Grammar*, wyd. 2, Cambridge University Press, Cambridge 2021 – rozdział 3 o czasownikach: czas podstawowy i czas wtórny (*Perfect*).
- Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J., *A Comprehensive Grammar of the English Language*, Longman, London 1985.
- Pichler H., *Grammaticalization and language contact in a discourse-pragmatic change in progress: The spread of innit in London English*, „Language in Society" 2021, t. 50, nr 5, s. 723–761, https://doi.org/10.1017/S0047404521000257 [dostęp: 3.11.2026].
- British Council, *Question tags*, LearnEnglish (poziom B1–B2), https://learnenglish.britishcouncil.org/grammar/b1-b2-grammar/question-tags [dostęp: 3.11.2026].

Adresy linków z tekstu

1. https://zadruzynski.com/czasowniki-nieregularne/
2. https://zadruzynski.com/inwersja/

LICENCJA

© 2026 Igor Zadrużyński. Ten tekst jest udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC 4.0). Możesz go kopiować, rozpowszechniać i przerabiać w celach niekomercyjnych pod warunkiem, że podasz autora i adres źródła, dołączysz link do licencji i zaznaczysz, czy wprowadzono zmiany. Przykład poprawnego oznaczenia:

Igor Zadrużyński, *Czasowniki w angielskim: wiadomości wstępne*, zadruzynski.com, https://zadruzynski.com/czasowniki-wiadomosci-wstepne/, licencja CC BY-NC 4.0

Licencja nie obejmuje cytatów, ilustracji ani innych materiałów pochodzących od innych autorów — obowiązują dla nich ich własne zasady.

Ilustracje, przy których nie podano innego źródła, zostały wygenerowane z pomocą AI.

zadruzynski.com